

розвиватися в загальному та щоб потім всі свої знання спроектувати на дітей.

У дітей з раннього віку починає формуватися основи для розвитку особистості, тому при роботі з дітьми повинен бути педагог, який зможе розкрити у дитині всі можливості етики та естетики. У ході своєї педагогічної роботи педагог повинен не лише донести своїм вихованцям досвід та знання, які він взяв від цих наук, але й для кожної дитини, яка ставить вихователя своїм еталоном, беручи від нього все і наслідуючи його.

Нікандрова Вероніка

ЕТИКА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті аналізується професійна етика та її функції в діяльності вчителя. І яким має бути сучасний вчитель української мови.

Ключові слова: етика професійного спілкування, обов'язки вчителя, яким має бути сучасний вчитель, культура спілкування.

Під етикою ділового спілкування слід розуміти історично сформовану сукупність моральних приписів, норм, оцінок, кодексів і наукових теорій про належну поведінку особистості в діловому спілкуванні, що впливають з соціальних функцій і обумовлених специфікою професії. Етика ділового спілкування найтіснішим чином пов'язана з повсякденною практикою людини, так як саме через конкретно професійну моральність затверджуються в кінцевому рахунку духовно-моральні цінності, підвищується загальна і моральна культура громадян країни, реалізуються права і свободи людини, його відносна автономність і самостійність поряд із збільшеними вимогами і відповідальністю.

Професійна етика – це...(професійний обов'язок, професійна відповідальність, професійна совість, професійна честь, професійна гідність, професійна справедливість, професійний такт).

Професійне спілкування – це... (культура говоріння, культура слухання, культура поведінки, чистота, грамотність, доречність мовлення).

Людина може по-різному ставитися до свого співрозмовника, але етикет у поєднанні з почуттям власної гідності та самоповаги не дозволяє їй відкрито висловлювати негативні оцінки чи іншим чином виявляти своє негативне ставлення.

Державна мова в нас — українська. Саме українською мовою оприлюднюються документи найвищих органів законодавчої та виконавчої влади України. Вступаючи до будь-якого вищого навчального закладу або

влаштовуючись на роботу, кожен із нас повинен оформити відповідні документи, надати різноманітні ділові папери. Отже, для цього потрібні спеціальні знання.

Українська мова є важливою в нашому суспільстві. І в Україні дуже мало є справді хороших вчителів мови та літератури. Також вчитель української мови повинен розуміти, що так як він навчить дитину в школі, так вона буде говорити в повсякденному спілкуванні. Вчитель повинен заохочувати правильно говорити, щоб майбутнє покоління не розмовляли суржиками і кальками з російської мови.

Від мови багато чого залежить, бо мова – це засіб обміну інформацією у всіх суспільно важливих сферах: у політиці, в науці, у галузі економіки, у виробництві і діловій сфері, в осіті, культурі та ін..

Спілкування дає життя мові, бо мова, якою не спілкується стає мертвою.

Мова – засіб дотримання норм поведінки, моральних правил. Досягається це існуванням сукупності мовленнєвих етикетних формул та настанов щодо їх використання. Ввічливість, чемність, тактовність, шанобливість, стриманість – визначальні ознаки українського мовленнєвого етикету.

«Етичне в мові, - зауважує Н. Бабич, - це конкретно-історична система мовних засобів (ресурсів) відповідно до форми моральної свідомості й поведінки людини, що передбачає ефект добра». Слово доброзичливе, добродарне має бути в основі етики спілкування.

Важливою є не тільки українська мова, але й українська література. Щоб правильно говорити потрібно багато читати. І діти повинні знати українських письменників, які внесли в нашу культуру багато! Вони повинні розуміти, що завдяки їм ми зараз маємо незалежність та національну мову.

Перед тим як це все розповідати дітям у школі, вчитель сам повинен багато вчитися, щоб стати хорошим викладачем!

Загальні принципи професійної етики:

Сутність *першого принципу* виходить із так званого золотого стандарту: «У межах службового становища ніколи не допускати стосовно своїх підлеглих, до керівництва, до колег, до клієнтів та ін. таких дій, яких би не бажав бачити стосовно себе».

Другий принцип: потрібна справедливість при наділенні працівників необхідними для їхньої службової діяльності ресурсами (грошовими, матеріальними та ін.).

Третій принцип вимагає обов'язкового виправлення етичного порушення незалежно від того, коли й ким воно було допущене.

Четвертий принцип – принцип максимуму прогресу: службова поведінка й дії співробітника визнаються етичними, якщо вони сприяють розвитку організації (або її підрозділів) з моральної точки зору.

П'ятий принцип – принцип мінімуму прогресу, відповідно до якого дії працівника або організації в цілому етичні, якщо вони хоча б не порушують етичних норм.

Шостий принцип: етичним є терпиме відношення працівників організації до моральних основ, традицій та ін., що мають місце в інших організаціях, регіонах, країнах.

Сьомий принцип: не слід боятися мати власну думку при вирішенні будь-яких службових питань.

Восьмий принцип – ніякого насильства, тобто «тиску» на підлеглих, що може мати різні форми, наприклад, у приказній, командній манері ведення службової розмови.

Дев'ятий принцип – сталість впливу, що виражається в тому, що етичні стандарти можуть бути впроваджені в життя організації не одноразовим наказом, а лише за допомогою зусиль, що не припиняються, з боку й керівника, і підлеглих.

Десятий принцип – при впливі (на колектив, окремого працівника, на пацієнта та ін.) урахувати силу можливої протидії. Справа в тому, що визнаючи цінність і необхідність етичних норм у теорії, багато працівників у повсякденній діяльності намагаються їм протидіяти.

Одинадцятий принцип полягає в доцільності авансування довірою – почуттю відповідальності працівника, до його компетенції, до почуття обов'язку та ін..

Дванадцятий принцип пропонує прагнути до безконфліктності.

Тринадцятий принцип – свобода, що не обмежує свободи інших.

Чотирнадцятий принцип: працівник повинен не тільки сам дотримуватись етичних норм, а й сприяти такої ж поведінці своїх колег.

Зазначені принципи повинні служити підставою для вироблення кожним працівником власної особистої етичної системи. Зміст етичних кодексів корпорацій бере свій початок із принципів етики.